

Arvodesprinciper

Gemensamma överförmyndarnämnden
Ljungby, Markaryd och Älmhult

Gäller från den 1 januari 2026

Ljungby
kommun

Gemensamma överförmyndarnämnden Ljungby, Markaryd och Älmhult har antagit dessa genom beslut den 27 november 2025.

1. ALLMÄNT.....	3
1.1 God man och förvaltare för vuxna	3
1.2 God man för ensamkommande barn	3
1.3 Förordnad förmyndare och medförmyndare	3
1.4 Särskild förordnad vårdnadshavare	3
1.5 Tillfällig vårdnadshavare	4
2. ARVODESGRUNDER GOD MAN OCH FÖRVALTARE	4
2.1 Ett ideellt uppdrag / Professionella gode män	4
2.2 Ställföreträdares rätt till arvode.....	4
2.2.1 Bevaka rätt.....	6
2.2.2 Förvalta egendom.....	7
2.2.3 Sörja för person	8
2.2.4 Fastställande av arvodet	9
2.2.5 Nedsättning av arvodet vid misskötsamhet	9
2.3 God man för bortavarande	9
3. KOSTNADSERSÄTTNING TILL GOD MAN OCH FÖRVALTARE.....	9
3.1 Schablonersättning.....	9
3.2 Större kostnader	10
3.2.1 Resor.....	10
3.2.2 Om huvudmannen ska flytta	10
3.2.3 Närvaro vid domstol.....	10
4. ARVODESGRUNDER FÖRMYNDERSKAP.....	11
4.1 Förordnad förmyndare och medförmyndare	11
4.2 Särskild förordnad vårdnadshavare	11
4.3 Tillfällig vårdnadshavare	11
4.4 Förälder som förmyndare.....	12
5. ARVODESGRUNDER GOD MAN FÖR ENSAMKOMMANDE BARN	12
6. VEM BETALAR ARVODET	13
6.1 Huvudmannen	13
6.2 Kommunen.....	13
6.3 Dödsbon	13
6.4 Skatt, sociala avgifter och moms	13
7. ARVODESGRUNDER INKOMSTER	14

1. ALLMÄNT

Arvode till ställföreträdare beslutas av överförmyndaren enligt bestämmelser i 12 kap 16 § föräldrabalken (FB). Arvode och kostnadsersättning ska vara skäligt i förhållande till uppdragets komplexitet och svårighetsgrad.

Arvodesprinciperna är beslutade av Gemensamma överförmyndarnämnden Ljungby, Markaryd och Älmhult och tillämpas från och med den 1 januari 2026. Dessa arvodesprinciper ersätter tidigare beslutade arvodesprinciper.

Dessa arvodesprinciper bygger på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) cirkulär 22:31 (2022-10-20) "Arvoden och ersättningar till förmyndare, gode män och förvaltare m.fl."

1.1 God man och förvaltare för vuxna

Det ingår *inte* i uppdraget som god man eller förvaltare att utföra uppgifter som till exempel omfattas av insatser som kan beviljas enligt socialtjänstlagen (SoL). Det är alltså inte ställföreträdaren som ska följa med huvudmannen till exempelvis läkare eller tandläkare, eller följa med och handla kläder. Ställföreträdaren ska däremot se till att huvudmannen får hjälp av olika stödinsatser. En god man eller förvaltare kan ses som ett biträde åt huvudmannen, särskilt när det gäller att rättshandla för den enskilde.

1.2 God man för ensamkommande barn

En god man för ensamkommande barn har att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter. Den gode mannen har rätt och skyldighet att bestämma i alla frågor som rör barnets angelägenheter, personliga såväl som ekonomiska och rättsliga. Däremot ingår det inte i uppdraget att ansvara för den dagliga omvårdnaden eller tillsynen av barnet. Ansvaret för den dagliga omsorgen vilar i huvudsak på personalen på boendet eller familjehemsföräldrarna. Den gode mannen har heller ingen försörjningsskyldighet gentemot barnet.

1.3 Förordnad förmyndare och medförmyndare

En förordnad förmyndares uppdrag är att förvalta omyndigas tillgångar och företräda dem i angelägenheter som rör tillgångarna (12 kap 1 § FB). Det betyder att en förordnad förmyndare inte företräder barnet i personliga angelägenheter utan bara i ekonomiska angelägenheter och bevakar barnets rätt i frågor som hör ihop med dess tillgångar. Bestämmelser om hur förordnade förmyndare ska förvalta den omyndiges tillgångar finns i 14 kap FB.

En medförmyndare har inom sitt uppdrag samma skyldigheter och rättigheter som en förordnad förmyndare. En medförmyndare är en person som har till uppdrag att antingen tillsammans med en förmyndare eller ensamt bestämma i frågor som rör förvaltning av egendom.

Ersättning utgår till förordnad förmyndare och medförmyndare om det finns särskilda skäl. Nämnden bestämmer arvodet utifrån komplexiteten och behovet av stöd i varje ärende.

1.4 Särskild förordnad vårdnadshavare

Den eller de personer som förordnas av tingsrätten till särskild vårdnadshavare blir med automatik även förmyndare för den omyndige om inget annat sägs. Det betyder att

bestämmelserna om förordnade förmyndare i bland annat 12 kap. FB gäller (se ovan under 1.3). Bestämmelserna i 14 kap. FB om vården av den omyndiges egendom gäller även för dessa personer i den del som omfattar förmyndarskapet. Överförmyndarnämnden har endast tillsyn över delen förvalta egendom.

1.5 Tillfällig vårdnadshavare

Den eller de personer som förordnas som tillfällig vårdnadshavare enligt 6 kap 10 d § FB blir med automatik även förmyndare för den omyndige om inget annat sägs. Det betyder att bestämmelserna om förordnade förmyndare i bland annat 12 kap FB gäller även detta förordnande (se ovan under 1.3). Bestämmelserna i 14 kap FB om vården av den omyndiges egendom gäller även för dessa personer i den del som omfattar förmyndarskapet.

2. ARVODESGRUNDER GOD MAN OCH FÖRVALTARE

2.1 Ett ideellt uppdrag / Professionella gode män

Av förarbetena till lagstiftningen framgår att uppdrag som god man eller förvaltare präglas av ett betydande mått av ideell verksamhet. Det är ett frivilligt uppdrag och inte fråga om en anställning. Ställföreträdaren kan därför inte förvänta sig att få ett arvode som kan jämföras med lön och som omfattar allt vad denne har utfört för sin huvudman. Ställföreträdaren kan därför inte heller få ersättning för förlorad arbetsinkomst.

I en del uppdrag använder sig Gemensamma överförmyndarnämnden av professionella gode män vilka är anställda av Ljungby kommun samt i speciella fall externa förvaltarenheter. Deras arvode bestäms också utifrån dessa principer. Huvudprincipen är att huvudmannen är den som betalar beslutat arvode precis som för övriga gode män. Utöver arvode betalar nämnden därutöver även för övriga kostnader som är förenade med de professionellas verksamhet. Dessa kostnader belastar inte huvudmännen.

2.2 Ställföreträdarens rätt till arvode

Den som utses som ställföreträdare har rätt till ett skäligt arvode för sitt uppdrag och rätt till ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för uppdragets fullgörande (12 kap 16 § FB samt 6 kap 10 f § FB).

En god man som tillfälligt förordnats av överförmyndaren enligt någon av bestämmelserna i 11 kap 1–3 §§ FB har också rätt till ett skäligt arvode. Då ett sådant uppdrag är av tillfällig natur kan det ibland vara svårt att tillämpa procentsatser som underlag för arvodesbeslut. Då kan timarvode användas. Grunden är dock alltid ett skäligt arvode.

Det är överförmyndarnämnden som beslutar om arvodets storlek. Arvodet bestäms i efterhand i samband med att granskning sker av årsredovisningen. Bedömningen av arvodes storlek grundar sig framför allt på vad som framkommit av redogörelsen. Det är redogörelsen som visar vilka åtgärder ställföreträdaren vidtagit för sin huvudman och det är på grundval av vad som beskrivs

som en bedömning av uppdragets komplexitet görs. Ersättningen till ställföreträdare kan därför variera år från år.

Arvoderingen utgår från uppdragets tre delar:

1. bevaka rätt
2. förvalta egendom
3. sörja för person

Ställföreträdaren har bara rätt till ersättning för de delar som ingår i förordnandet samt de uppgifter som utförts inom ramen för ställföreträdarskapet. I uppdraget ingår *inte* att själv utföra praktiska uppgifter som exempelvis att städa hos huvudmannen, följa med på läkarbesök eller utföra själva flytten om huvudmannen ska flytta.

Även om ställföreträdaren inte har delen sörja för person i uppdraget måste han eller hon ändå ha kännedom om huvudmannens personliga förhållanden. Därför bör det i uppdraget att förvalta egendom och/eller bevaka rätt även ingå att årligen besöka sin huvudman och att ha en personlig kontakt med denne.

Ställföreträdaren ersätts med ett fast uppstartsarvode om upp till 1 500 kr vid byte av god man i ett pågående godmanskap/förvaltarskap respektive upp till 3 000 kr vid uppstart av ett nytt godmanskap/förvaltarskap. Uppstartsarvodet utgår med 500 kr per del som ingår i uppdraget vid byte av god man i pågående uppdrag (bevaka rätt, förvalta egendom, sörja för person). Uppstartsarvodet utgår med 1 000 kr per del som ingår i uppdraget vid uppstart av nytt uppdrag (bevaka rätt, förvalta egendom, sörja för person). Detta arvode betalas ut i samband med granskning och arvodering av årsräkning eller sluträkning. Uppstartsarvode utgår inte vid tillfälliga godmanskap, vid godmanskap för viss rättshandling som exempelvis fastighetsförsäljning eller vid godmanskap för ensamkommande barn.

2.2.1 Bevaka rätt

Att bevaka rätt ingår normalt i ställföreträdarens uppdrag att förvalta sin huvudmans egendom och sörja för dennes person varmed detta arvodas inom ramen för avsnitt 2.2.2 (Förvalta egendom) och 2.2.3 (Sörja för person).

Det kan dock uppstå speciella händelser som att huvudmannen exempelvis blir delägare i ett dödsbo, skuldsanering behöver hanteras, huvudmannens fastighet ska säljas eller att ställföreträdaren måste närvara i domstol

Då det gäller enstaka eller begränsade händelser är det lämpligare att arvoda per timme för viss angelägenhet utöver arvode enligt procent av prisbasbeloppet för uppdraget i övrigt, än med stöd av procent av prisbasbeloppet. Ställföreträdaren bör i dessa fall noggrant beskriva de uppgifter som utförts och ange tidsåtgången. I vissa situationer kan det vara rimligt med en motivering varför ställföreträdaren själv utfört åtgärden i stället för att anlita annan aktör.

BEVAKA RÄTT	Beskrivning av insatser	Kr/tim
Kategori 1	T.ex. lägenhetsavveckling, försäljning av fastighet eller bostadsrätt med hjälp av mäklare, boutredning och arvskifte, kontakter med fordringsägare. Kan också avse större insatser kopplat till assistansersättning, skuldsanering eller andra insatser för den enskilde.	200 - 300 kr/tim
Kategori 2	T.ex. mer kvalificerat arbete vid boutredning och arvskifte, överklagan/process kring personlig assistans eller andra välfärdsförmåner där insatsen är av kvalificerad art och av större juridisk karaktär.	300 - 400 kr/tim
Kategori 3	T.ex. medverkan vid domstolsförhandlingar, förlikningsavtal och annat renodlat kvalificerat juridiskt arbete.	400 - 550 kr/tim

2.2.2 Förvalta egendom

Ställföreträdaren ska förvalta huvudmannens tillgångar på bästa sätt. Tillgångarna ska i skälig omfattning användas för huvudmannens uppehälle, utbildning och nytta i övrigt. De tillgångar som därutöver finns ska enligt huvudregeln placeras tryggt och ge en skälig avkastning (12 kap. 4 § FB).

FÖRVALTA EGENDOM	Beskrivning	Grundarvode per år % av prisbasbelopp
Kategori 1	Huvudmannen har ett person-/transaktionskonto, ev. också ett sparkonto med ett mindre belopp. Denne förvaltar delvis själv sina tillgångar. Om medel lämnats till personal i huvudmannens boende ska ställföreträdaren regelbundet - minst en gång per kvartal är lämpligt - kontrollera redovisning som ska föras på boendet. Ställföreträdaren ansöker om bidrag och ersättningar etc.	10 - 15 %
Kategori 2	Ställföreträdaren förvaltar huvudmannens samtliga tillgångar. Det kan komma att krävas en mer aktiv förvaltning av ställföreträdaren såsom omplaceringar och andra löpande åtgärder under året. Förutom vad som angetts under kategori 1 betalar t.ex. ställföreträdaren ut fickpengar ett par gånger i månaden och har oftare kontakt med myndigheter (t.ex. om skuldsanering) och banker eller andra finansställen. Kan förekomma finansiella åtgärder i ett oskiftat dödsbo eller näringsverksamhet av mer periodisk karaktär.	10 - 30 %
Kategori 3	Förutom under kategori 1 och 2 upptagna uppgifter ansvarar ställföreträdaren för t.ex. skötsel av huvudmannens fastighet med därtill hörande förvaltningsuppgifter (inkassering av hyra, betalning av utgifter, förhandlingar m.m.), övervakning av affärsrörelse, upprättande av en omfattande deklaration och komplicerad årsredovisning till överförmyndaren.	30 % -

2.2.3 Sörja för person

Med sörja för person menas att ställföreträdaren ska se till att huvudmannen får den hjälp och det bistånd denne behöver och har rätt till, samt att beviljade insatser sköts på ett bra sätt. Det handlar även om att i den mån det är möjligt se till att huvudmannen får så kallad ”guldkant” på tillvaron. Det är dock inte ställföreträdaren som ska utföra uppgifter som till exempel omfattas av insatser inom socialtjänstens område. Om ställföreträdaren ändå utför sådana uppgifter kan han eller hon inte räkna med att få ersättning för detta.

SÖRJA FÖR PERSON	Beskrivning	Grundarvode per år % av prisbasbelopp
Kategori 1	Ett besök per månad eller annat utifrån vad som behövs för att fullgöra uppdraget. Kontakt per telefon eller genom annan teknik med huvudmannen och/eller boendet. Hålla sig uppdaterad om huvudmannens personliga situation. Antalet besök hos huvudmannen bör inte vara för få då det i vissa fall endast genom ett personligt besök kan klarläggas om insatser sköts korrekt och om det finns behov av andra åtgärder.	10 - 15 %
Kategori 2	Kontakt med huvudmannen flera gånger per månad genom personliga besök och flera telefonsamtal eller liknande varje månad med huvudmannen, anhöriga, boendet, kontaktpersoner, personliga assistenter, andra stödpersoner och myndigheter. Allt utifrån vad som behövs för att fullgöra uppdraget.	10 - 30 %
Kategori 3	Stora insatser och stort personligt engagemang av ställföreträdaren för att kvalitativt samordna och säkra upp de resurser som krävs för att huvudmannens behov av omsorg ska kunna tillgodoses och ställföreträdaren ska kunna förstå behoven vilka kan variera över tid. Detta sker exempelvis genom flera besök i veckan hos huvudmannen eller andra kontakter, många och omfattande kontakter med boendet, utförare av insatser, anhöriga och myndigheter.	30 % -

2.2.4 Fastställande av arvodet

Arvoden betalas ut året efter att uppdraget utfördes. Under förutsättning att korrekt och komplett ifylld årsredovisning är inlämnad senast den sista februari, ska årsräkning och redogörelse i enlighet med Länsstyrelsens rekommendationer vara granskad och arvoderad av överförmyndarnämnden senast inom sex månader. Överförmyndarnämnden handlägger granskningen av ärendena i turordning utifrån inkommanddatum. Om nämndens handläggare begär kompletteringar innebär det att arvodet kan betalas ut först när redovisningen är till fullo granskad.

För att ersättning ska utgå krävs att ställföreträdaren begär ersättning. Det görs i samband med årsredovisningen.

2.2.5 Nedsättning av arvodet vid misskötsamhet

Vid misskötsamhet kan överförmyndarnämnden fatta beslut om ett reducerat arvode. I vissa fall kan nämnden besluta att arvode inte ska utgå alls (Svea hovrätt i mål ÖÄ 6652-10). Ytterst kan misskötsamhet även leda till entledigande av ställföreträdaren.

2.3 God man för bortavarande

Den som förordnats som god man för bortavarande enligt 11 kap 3 § FB begär i samband med inlämnande av års- eller slutredogörelse arvode utifrån hur mycket arbete uppdraget har krävt.

Under de år som god man inte gjort några direkta insatser i uppdraget finns ändå möjlighet att i samband med inlämnande av årsredogörelse begära kostnadsersättning enligt schablon om 1 % av gällande prisbasbelopp. Detta ger god man rätt till en viss ersättning för uppdraget även i de fall denne under året inte behövt arbeta aktivt i ärendet. Kostnaden för denna ersättning tas av kommunen.

3. KOSTNADSERSÄTTNING TILL GOD MAN OCH FÖRVALTARE

Enligt 12 kap. 16 § FB har en förordnad förmyndare, god man och förvaltare rätt till ersättning för de utgifter som har varit nödvändiga för att fullgöra uppdraget. Det är ställföreträdaren som måste visa att utgifterna varit nödvändiga för att utföra uppdraget på ett korrekt sätt.

3.1 Schablonersättning

Ersättning för mindre omkostnader kan utges med ett schablonbelopp motsvarande 1 - 2 % av ett prisbasbelopp. Detta schablonbelopp ska täcka kostnader för kortare resor, telefon, porto med mera som behövs för uppdragets fullgörande.

För rätt till kostnadsersättning utöver schablonbelopp krävs att ställföreträdaren i sin redogörelse anger vilka omkostnader som förekommit. Kvitton ska sparas.

Ersättning utgår inte för kostnader hos ställföreträdaren som kan anses tillhöra en normal levnadsstandard såsom dator eller wi-fi.

3.2 Större kostnader

3.2.1 Resor

Huvudmannen ska generellt stå ställföreträdarens kostnader för resor som denne måste utföra för att fullgöra uppdraget. Om en huvudman inte har ekonomiska förutsättningar att betala för längre resor bör det övervägas om det är lämpligare att utse en ny god man eller förvaltare på den plats där huvudmannen vistas. Även i de fall där det är huvudmannen som står för längre resor, bör det som huvudregel vara till huvudmannens bästa att ha en förordnad ställföreträdare som är bosatt i huvudmannens närområde med hänsyn till de kostnader som kan uppstå till huvudmannens nackdel samt svårigheter att utföra uppdraget i övrigt. Detta enligt den så kallade *närhetsprincipen*.

När resor görs ska ställföreträdare sträva efter att samordna resor till huvudmannen genom att exempelvis träffa honom eller henne när ställföreträdaren ändå har ärenden i området eller vid besök hos andra huvudmän.

Om ställföreträdaren är anhörig till sin huvudman måste denne särskilja på när denne besöker huvudmannen i rollen som anhörig eller i rollen som ställföreträdare. Ersättning för resor utgår inte i rollen som anhörig.

Resor med egen bil ska anges i körjournal i redogörelsen. Alla resor ska tydligt specificeras vad gäller *ändamålet* med resan. Om besök hos huvudmannen skett fler än en gång per månad ska anledningen motiveras tydligt. Överförmyndarnämnden har rätt att avslå ersättning för resor.

Arvode och ersättning för kostnader vid resa kan även utgå vid tillfällen som när ställföreträdaren ska ansöka om insatser till huvudmannen, göra bankärenden, delta i vårdplanering eller i möte kring SIP (Särskild Individuell Plan) eller närvara vid domstol.

Enligt huvudregeln utgår inte ersättning för resor med huvudmannen till exempelvis tandläkare, läkare eller för att handla eftersom sådana ärenden inte ingår i uppdraget. Det ansvaret ligger på anhöriga, boendepersonal, assistans eller annan insats från socialtjänst. Avsteg från huvudregeln måste förankras hos överförmyndarnämnden.

3.2.2 Om huvudmannen ska flytta

En god man eller förvaltare är inte skyldig att vara behjälplig vid en flytt i praktisk mening med att packa saker eller att köra flyttlådor. Vid flytt ska ställföreträdaren i första hand undersöka möjligheten att flytten utförs av annan. Om huvudmannen inte har egna ekonomiska förutsättningar för att bekosta en flytt kan ansökan göras hos socialnämnden.

Undantag kan medges om att vara praktiskt behjälplig med flytt i de fall där huvudmannen saknar anhöriga eller har anhöriga som inte själva har förmåga att hjälpa till. Ersättning utgår då per timme. Närmare om den ersättning som kan utgå i dessa fall framgår av tabellen 2.2.1 i tidigare avsnitt.

3.2.3 Närvaro vid domstol

En domstol kan kalla ställföreträdaren att närvara vid sammanträde i rätten. Det kan till exempel ske då en huvudman begär att ett förvaltarskap ska upphöra. En ställföreträdare ska dock vara

medveten om att ersättning normalt inte utgår från domstolen för eventuellt förlorad arbetsinkomst eller resor. Möjligheten finns vanligtvis att medverka via telefon.

Ställföreträdarens närvaro kan krävas vid domstolsförhandling, exempelvis om huvudmannen blivit åtalad för brott. I dessa fall kan ställföreträdaren ansöka om förlorad arbetsinkomst hos nämnden. Detta är i situationer när ställföreträdaren är part för huvudmannens räkning. Kontakta nämnden innan det är aktuellt att närvara för att stämma av förutsättningarna. I de fall ersättning utges, utgår ersättning motsvarande faktisk inkomstförlust, vilken ska styrkas genom lönebesked och intyg från arbetsgivare eller revisor.

Kallas ställföreträdaren som part, som exempelvis målsägande eller tilltalad, kan ersättning komma att utgå från domstolen. Närmare om vilka regler som gäller kan fås av den domstol som du är kallad till.

Ersättning utgår inte från nämnden för närvaro i domstol gällande entledigande mot ställföreträdarens vilja till exempel då nämnden gör bedömningen att ställföreträdare varit försumlig eller brustit i sitt uppdrag.

4. ARVODESGRUNDER FÖRMYNDERSKAP

4.1 Förordnad förmyndare och medförmyndare

En förordnad förmyndare och medförmyndare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit nödvändiga för uppdragets fullgörande. Beroende på hur stora tillgångar den underårige har och vilken arbetsinsats som krävs av den förordnade förmyndaren avgör överförmyndarnämnden på vilket sätt ställföreträdaren ska ersättas. Om den underårige inte har några tillgångar eller en begränsad ekonomi kan ställföreträdaren ersättas med ett schablonbelopp, annars ersätts ställföreträdaren enligt vad som sägs under Förvalta egendom, del 2.2.2.

Den underårige står aldrig för dessa kostnader själv vid förordnat förmynderskap eller medförmyndare utan de tas av kommunen genom överförmyndarnämnden.

4.2 Särskilt förordnad vårdnadshavare

En särskild förordnad vårdnadshavare är berättigad skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som har varit nödvändiga för uppdragets fullgörande. En särskilt förordnad vårdnadshavare har alltid rätt att begära arvode hos överförmyndarnämnden i den del som avser förmynderskapet, se ovan samt avsnitt 1.3 och 1.4. Överförmyndarnämnden har endast tillsyn

4.3 Tillfällig vårdnadshavare

Uppdraget som tillfällig vårdnadshavare inbegriper att ansvara för såväl vårdnads- som förmynderskapsfrågor för barn som befinner sig i utsatta situationer och ofta är i stort behov av stöd från samhället.

En tillfällig vårdnadshavare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade för uppdragets utförande (6 kap 10 f § FB). Vad som utgör ett skäligt arvode får bestämmas från fall till fall bland annat med hänsyn till uppdragets komplexitet och den tillfällige vårdnadshavarens erfarenhet och kunskaper.

Utifrån uppdragets komplexitet kan arvode antingen betalas som schablonbelopp eller utgå från arvodesgrunden för ensamkommande barn, se avsnitt 5.

4.4 Förälder som förmyndare

Föräldrar som är förmyndare har endast om det finns särskilda skäl rätt till arvode och ersättning för utgifter med anledning av den omyndiges egendom.

Kommunen blir aldrig betalningsansvarig i dessa ärenden. Antingen betalas ersättningen med den omyndiges medel eller, om det är dödsboförvaltning, med dödsboets tillgångar.

5. ARVODESGRUNDER GOD MAN FÖR ENSAMKOMMANDE BARN

God man för ensamkommande barn har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit nödvändiga för uppdragets fullgörande.

Följande ersättningsnivåer gäller:

- Under asyltiden utgår arvode motsvarande en schablon med sammanlagt 25 % av ett prisbasbelopp per år. En månad efter beviljat uppehållstillstånd sänks schablonen till sammanlagt 22 % av ett prisbasbelopp per år. Utbetalning sker kvartalsvis.
- Beslut om högre eller lägre arvode än schablonarvode kan beslutas i extraordinära fall.
- Resor med egen bil ersätts enligt gällande ersättningsnivåer.
- Färdtid ersätts inte särskilt utan ingår i schablonbeloppet.
- Parkeringsavgifter eller resor med kollektivtrafik inom uppdraget ersätts mot uppvisande av kvitto.
- Ersättning för inkomstbortfall medges för resor till Migrationsverket och i samband med polisförhör motsvarande faktisk inkomst.
- Schablonersättning för mindre omkostnader, se punkt 3.1.

Är det fråga om ensamkommande barn, som inte söker asyl, blir det kommunen som får stå för arvodet till den gode mannen. Det kan till exempel gälla barn som kommit till Sverige och söker uppehållstillstånd på grund av anknytning. Ersättning utgår i enlighet med vad som ovan gäller för ensamkommande barn.

6. VEM BETALAR ARVODET

6.1 Huvudmannen

Huvudregeln är att huvudmannen ska betala arvode till ställföreträdaren.

En förutsättning för det är att huvudmannen har inkomster före skatt som överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet och/eller tillgångar som överstiger 2 prisbasbelopp. Under avsnitt 7 framgår vad som är arvodesgrundande inkomst respektive ej arvodesgrundande inkomst.

Fastighet eller bostadsrätt som den enskilde bor i räknas inte in i de arvodesgrundande tillgångarna.

Att arvode och ersättning för utgifter ska betalas med huvudmannens medel i den mån hans eller hennes inkomst eller tillgångar överstiger 2,65 gånger prisbasbeloppet respektive 2 gånger prisbasbeloppet innebär att huvudmannen får debiteras högst det överskjutande beloppet. Eventuell övrig del betalas då av kommunen.

6.2 Kommunen

Om huvudmannen inte har tillräckliga medel för att betala arvode enligt punkt 6.1 är det kommunen som står för kostnaden för arvode till ställföreträdaren.

Om det finns *särskilda skäl* kan överförmyndarnämnden enligt 12 kap 16 § FB besluta om avsteg från huvudregeln och i stället låta kommunen betala ersättning till ställföreträdaren trots att huvudmannen hamnar ovanför gränsvärdena. Exempelvis när huvudmannen har stora vårdkostnader som tar dennes inkomst i anspråk eller att tillgångarna består av en fastighet som huvudmannen själv bor i eller är mycket svår att sälja till rimliga villkor. Att en huvudman har skuldsanering, stora skulder i övrigt eller saknar tillgångar men har inkomster över gränsvärdena utgör inte särskilda skäl.

6.3 Dödsbon

Vid sluträkning på grund av huvudmannens dödsfall ska normalt dödsboet betala slutarvode. Detta kan ske när redovisningen är granskad och arvode har fastställts. Saknar dödsboet medel betalar kommunen ersättning.

6.4 Skatt, sociala avgifter och moms

I de fall huvudmannen betalar arvode är det huvudmannen som betalar skatt och sociala avgifter. I de fall kommunen betalar arvode är det kommunen som betalar skatt och sociala avgifter. Det utgår aldrig moms på ett fastställt arvode till en ställföreträdare.

7. ARVODESGRUNDER INKOMSTER

Ärvodesgrundande inkomst (brutto)	Ej ärvodesgrundande inkomst
1) Inkomst av arbete 2) Pension 3) Sjukpenning 4) Aktivitetsersättning och sjukersättning 5) Ränta på tillgångar 6) Försäkringsutbetalning som avser inkomstförlust (AFA etc.) 7) Gåvor och andra externa insättningar 8) Arv 9) Aktieutdelning 10) Livränta	1) Bostadsbidrag/bostadstillägg 2) Habiliteringsersättning (dagpenning) 3) Merkostnadsersättning och handikappersättning 4) Försörjningsstöd/underhållsstöd 5) Skatteåterbäring 6) Stipendier och fondmedel från stiftelse 7) Utdelning av fonder som återinvesteras 8) Studiemedel 9) Försäkringsutbetalning som inte avser inkomstförlust 10) Brottskadeersättning 11) Barnbidrag 12) Barns inkomster